

Racismens historie 2

Tema: Racisme

Fag: historie og samfundsfag

Målgruppe: 8.klasse, 9.klasse og ungdomsuddannelser

DR Kultur, 2013, 55 min. pr. afsnit.

Engelsk dokumentarserie fra 2007 i 3 dele. Dokumentarserien sætter fokus på forestillingen om, at mennesker kan opdeles i forskellige racer og at én race er andre racer overlegen. Den spanske erobring af Sydamerika, ødelæggelsen af de gamle civilisationer i "Den nye Verden" og den transatlantiske slavehandel fik stor betydning for forestillingen om de hvides overherredømme. Slaveriet og grundlæggelsen af de første europæiske kolonier i Amerika gjorde neger synonym med slave og førte til udryddelsen af de indfødte amerikanere. Det fik desuden stor betydning for udbredelsen af denne opfattelse, at oplysningstidens filosoffer selv tjente penge på slavehandlen.

Billedet er hentet fra tv-udsendelsen

Dokumentaren kan bruges som et undervisningsanslag til et tema om den tidlige racisme og den tidlige imperialisme efter europæernes (gen)opdagelse af Den nye Verden i slutningen af 1400-tallet. Den pædagogiske vejledning indeholder til hvert afsnit et elevark med nogle af de spørgsmål til overvejelse og besvarelse, som dokumentaren rejser. Den pædagogiske vejledning indeholder desuden lærerark med forslag til svar. Dokumentaren kan også benyttes i evalueringssammenhæng, hvor elevspørgsmålene kan indgå i en summativ evaluering.

Faglig relevans/kompetenceområder

Historiekanoner som "Ophævelse af slavehandelen" og "FN's Verdenserklæring om menneskerettigheder" sættes for alvor i spil i denne BBC produceret dokumentar om racismens historie. Også samfundsfagets kompetenceområder under overskrifterne "adfærdformer", "sociale konflikter", "sociale normer" og "samfundsmæssige forklaringer på udviklingen af sociale grupper og gruppeidentiteter" kommer på banen.

Ideer til undervisningen

Som undervisningsanslag kan dokumentaren bruges, og efterfølgende kan læreren gøre brug af de seks basisspørgsmål (se elevarket) for at komme dybere ind i filmens temaer og problemstillinger. Der er til sidst en facitliste, som læreren kan betjene sig af i sit arbejde.

Elevark

Spørgsmål til Racismen historie 2

<p>1. Hvad udviklede forskere og filosoffer teorier omkring i det 19. århundrede?</p>
<p>2. Hvad så de engelske præster i 1830'erne som deres opgave i forbindelse med slaveriet?</p>
<p>3. Hvordan så briterne på tasmanerne?</p>
<p>4. Nævn nogle folk imperialismen udrydder</p>
<p>5. Hvad sker der, da nye sukkerproducenter begynder at konkurrere med Englands plantager?</p>
<p>6. Hvad bygger "videnskabelig" racisme på?</p>

Lærerens facitliste:

Ad 1: De tænkte tanker og udformede teorier, der kunne retfærdiggøre imperialismen, slavehandelen og slaveriet. Der kunne retfærdiggøre kolonitidens masseudryddelser. Disse teorier blev genbrugt af nazisterne under 2. Verdenskrig til at retfærdiggøre Holocaust.

Ad 2: De så det gerne afskaffet. Mange englændere havde kæmpet for dette i 50 år. Men dette var ikke fordi slaverne blev set som "lige" med de hvide. Ikke endnu. Præsterne så det som deres opgave, at sørge for at de brune og sorte engang i fremtiden kunne komme op på de hvides niveau. Andre mente dog, at den sorte race ikke kunne civiliseres, og måtte udryddes.

Ad 3: De så dem som kulturløse og gudløse mennesker. De så på dem med foragt, hvilket også ses på afbillederne af dem. De så dem som et folk historien havde glemt. På den race hierarkiske stige, så de tasmanerne som alle nederst, derfor kunne de behandles som dyr.

Ad 4: Tasmanerne udryddes, da hvide kolonister i Tasmanien jagter dem som vilde dyr: dræber, røver og voldtager dem. Tasmanerne er til sidst tvunget til at tage alle de engelske kulturer til sig, og de uddør af modløshed. Herudover udryddes Indianerne og aboriginerne næsten også. I Sydafrika bliver *Koisan-folket* fordrevet fra deres land, gjort til slaver og masseudryddet. *Kalahari-buskmænd* bliver jagtet som dyr. I Newfoundland bliver *Beothuk-folket* fuldstændigt udryddet af europæerne. Og i Sydamerika raser udryddelseskrige mod *Pampasindianerne*. Overalt udryddede hvide kolonister de oprindelige befolkninger.

Ad 5: Da plantagerne rådne, begyndte plantageejerne og pårørende at skyde skylden på de folk der arbejdede på plantagerne: slaverne. De faldt tilbage på det stereotype billede af "den dovne neger".

Ad 6: Videnskabsmænd indsamlede kranier fra forskellige racer, og mente at kunne bevise, at sorte, indianere, tasmanere osv. havde mindre kranier, heraf mindre hjerner, og sådan retfærdiggjordes racisme i datiden.

Supplerende materialer

Besøg CFU/UCC konsulentens [fagside](#) fx under historiekanonpunkterne "[Columbus](#)", "[Ophævelsens af slavehandlen](#)" eller "[FN's verdenserklæring om menneskerettigheder](#)" og find mange supplerende læremidler.